

Nikki Treurniet, sopraan
Barbara Kozelj, mezzosopraan
Thomas Beijer, piano

Johannes Brahms	Die Meere, 3 Duetten opus 20 nr. 3 Am Strande, 5 Duetten opus 66 nr. 3 Phänomen, 4 Duetten opus 61 nr. 3
Max Reger	Waldesstille, 3 Duetten opus 111a nr. 1
Johannes Brahms	Es hing der Reif, opus 106 nr. 3 Der Tod, das ist die kühle Nacht, opus 96 nr. 1 Heimweh II, opus 63 nr. 8
Robert Schumann	Wenn ich ein Vöglein wär, Duet opus 43 nr. 1 Sommerruh, Duet WoO9
Robert Schumann	Des Sennen Abschied, opus 79 nr. 22 Mein schöner Stern, opus 101
Johannes Brahms	Meine Liebe ist grün, opus 63 nr. 5
Antonín Dvořák	Moravische duetten opus 32 nr. 2 Fliege Vöglein / nr. 5 Der kleine Acker nr. 9 Der Ring / nr. 10 Grüne, du Gras!
pauze	
W.A. Mozart	Uit Così fan tutte: Ah guarda sorella, duet Fiordiligi en Dorabella
Georg Friedrich Händel	Uit Rodelinda: duet Io t'abbraccio,
Claudio Monteverdi	Uit L'incoronazione di Poppea: Pur ti miro
Pjotr Iljitsj Tsjaikovski	Uit Schoppenvrouw: aria Podrugji milyye (Barbara Kozelj) Uit Schoppenvrouw : duet Uzh vecer
Giacomo Puccini	Uit La Bohème: Quando m'en vó
Engelbert Humperdinck	Uit Hänsel und Gretel: Abends will ich schlafen gehn

Excursie door de Duitse romantiek

In dit concert hoort u eerst liederen en duetten van Duitse romantische componisten die goed met elkaar bevriend waren, namelijk Robert Schumann en Johannes Brahms, en ook van de Bohemer Antonín Dvořák, eveneens bevriend met Brahms. Er zijn prachtige natuurschilderingen in woorden en tonen te genieten, maar ook gevoelige thema's als liefde en weemoed, zoals in de Romantiek te verwachten.

Om te beginnen drie duetten van Johannes Brahms (1833-1897), bij wie veel van zijn liederen in hem opborrelden geïnspireerd door de vriendschap met een vrouw. In het geval van de Duetten opus 20 was dat Agathe Siebold, een zangeres uit Göttingen aan wie hij ze opdroeg. Hier is duidelijke Brahms' ideaal te horen, zoals hij dat ooit aan Clara Schumann uitlegde, de vrouw van zijn goede vriend en mentor Robert Schumann. Namelijk dat een componist een voorbeeld moest nemen aan volksliederen, met eenvoudige melodieën en vormen. Daaromheen kon hij dan zijn pianopartij van hoog pianistisch niveau plooiën. Die Meere is een nachtelijke overpeinzing over de liefde, waarin de kalme muziek een stille zee schetst, maar de geliefde een rusteloos hart in zijn binnenste voelt kloppen. Daarom aan het eind: mineur. In Am Strande brengt het geluid van de oceaangolven bij de verteller herinneringen terug aan vriendelijke blikken en stemmen van voorheen. Prachtige kleurrijke akkoorden wijdt Brahms aan de regenboog in het duet Phänomen naar Goethe. Motto is: in de leeftijd van grijze haren hoeft de liefde niet voorbij te zijn! Aansluitend een sfeervol duet Waldesstille van Max Reger (1873-1916), die vanwege zijn stijl wel eens een zoon van Brahms en een kleinzoon van Bach is genoemd. In het groene bos zijn de vogels weliswaar uitgezongen, toch klinkt hun zang nog door in de stilte.

Dan een weemoedig sololied van Brahms, Es hing der Reif, over een stille aanbieder die aan de rijp op de lindeboom en aan de blik van de beminde dame achter het raam ziet dat het winter is. Een melancholiek juweel is Der Tod, das ist die kühle Nacht naar Heine, met veel betekenende pauzes in de zangmelodie als symbool van het peinzen over leven en dood. Heimweh II schetst met een prachtig smachtende chromatische melodie de leegte van een verlaten strand, een metafoor voor de zoektocht naar geluk en het bittere besef dat er geen terugkeer is naar de verloren vreugde uit de kindertijd. De tekst is van de jong overleden zoon Felix van Robert en Clara Schumann, die ook Brahms gekend heeft. Aansluitend een smachtend duet van Robert Schumann (1810-1856) over de onbereikbare liefde, Wenn ich ein Vöglein wär, dat ook bekend is als volkslied. En Sommerruh is een heerlijke dromerij over de zomer met zijn luchten, bomen en klokgelui in de verte.

Meer liefde en natuur

In de drie volgende sololiederen wordt opnieuw de natuur verheerlijkt en wat een mens er allemaal in ziet en op projecteert. In Schumanns Des Sennen Abschied neemt de alpenherder aan het eind van de zomer weemoedig afscheid van de prachtige bergen. Dan een van de allerprachtigste liederen van Schumann, Mein schöner Stern, over een ster die hoog aan de hemel op de zanger neerkijkt en hem laat smachten naar boven. Brahms' Meine Liebe ist grün is een hartstochtelijke ode aan de liefde in de jonge jaren, uitbundig als een vlierstruik.

Een zelfde combinatie van de zo nabije natuur en de liefde klinkt door in de verrukkelijke Moravische duetten van Brahms' goede vriend Antonín Dvořák (1841-1904), die de Boheemse componist in één klap beroemd maakten. De volkse teksten en melodieën kruigde Dvořák met ritmische schwing en avontuurlijke harmonieën als de liefde bitter smaakt. Het is een buitenkans deze weinig uitgevoerde frisse kleinoden hier eens te horen!

Wel en wee van de liefde in opera

In het programma na de pauze met duetten en aria's uit het operarepertoire staat opnieuw het wel en wee van de liefde centraal. In *Così fan tutte* van Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) draait alles om een weddenschap over liefdestrouw. In het duet *Ah guarda sorella* staan de zussen Fiordiligi en Dorabella te lekkerbekken bij het zien van een 'zogenaamde' soldaat. Aansluitend het duet *Io t'abbraccio* uit *Rodelinda* van Georg Friedrich Händel. (1685-1759): twee geliefden denken dat ze elkaar nooit meer zullen zien en zingen een hartverscheurend duet. Dit is een van de meest tedere en onsterfelijke momenten uit Händels opera's. Een ander liefdesduet *Pur ti miro* is tussen keizer Nero en zijn geliefde Poppea die door hem gekroond wordt, uit de laatste opera van Claudio Monteverdi (1567-1643), *L'incoronazione di Poppea*. Dit is de oudste muziek uit het programma (1642).

Dan een sprong in de tijd naar de romantische opera *Schoppenvrouw* van Pjotr Iljitsj Tsjajkovski (1840-1893), naar een verhaal van Alexander Poesjkin over liefde, verraad en een fataal kaartspel. In de aria *Podrugi milyye* (Lieve vriendinnen) kijkt vriendin Polina terug op haar mooie en droeve liefdeservaringen van weleer. Samen met het hoofdpersonage Lisa kijkt Polina naar de betoverende avondlucht met ondergaande zon in het duet *Uzh vecer* (Het is al avond). En in de aria *Quando m'en vó* uit de wereldberoemde opera *La Bohème* van Giacomo Puccini (1858-1924) geniet Marcella van de macht van haar aantrekkingskracht in de straten van Parijs. Het programma eindigt met een fragment uit het wereldberoemde sprookje van Hans en Grietje, getoonzet door Engelbert Humperdinck (*1936), het vredige duet *Abends will ich schlafen gehn*. De kinderen kunnen rustig in slaap vallen, aan alle kanten omringd door engelen die hen beschermen en koesteren.

Clemens Romijn

Thomas Beijer is zowel pianist als componist. In 2022 ontving hij de Nederlandse Muziekprijs. Hij studeerde bij Jan Wijn aan het Conservatorium van Amsterdam en volgde masterclasses bij Jorge Luis Prats, Emanuel Ax, Menahem Pressler, Murray Perahia, Pascal Devoyon, Jacques Rouvier en Elza Kolodin. Hij sloot in 2011 zijn Masterstudie af met de hoogste onderscheiding. In 2007 won hij het YPF Nationaal Pianoconcours. Thomas Beijer geeft sinds zijn tiende recitals in Europa en Azië, en speelde onder meer pianoconcerten van Mozart, Beethoven, Brahms, Grieg, Franck, Ravel, Gershwin en Adams. Hij trad op met het Residentie Orkest, het Brabants Orkest, Amsterdam Sinfonietta en het Nederlands Studenten Orkest, en met dirigenten als Neeme Järvi, Nicholas Milton, Ed Spanjaard en

Bas Wiegers. Hij is vaste gast bij Camerata RCO, bestaande uit musici van het Koninklijk Concertgebouworkest. Zijn repertoire reikt van zeventiende-eeuwse muziek tot hedendaagse composities, met speciale affiniteit met Spaanse muziek: Albéniz, Granados en Falla. In 2008 bracht hij een debuut-cd uit met Brahms, in 2012 tweede cd met muziek van Rachmaninov, een derde met Spaans repertoire getiteld Canción y Danza, en vervolgens een met muziek van Ravel, Rudolf Escher en Frank Martin, alsook zijn eigen composities. Op zijn meest recente cd soleert hij in Poulencs pianoconcert Aubade, dat hij opnam samen met Camerata RCO en dirigent Yu Lu.

Nikkie Treurniet studeerde aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en de Dutch National Opera Academy. Ze was te zien als Mrs Nordstrom in Sondheims *A Little Night Music* bij de Nederlandse Reisopera. Ze debuteerde bij De Nationale Opera als Anima Ingrate in Monteverdi's *Il ballo delle Ingrate* met Les Talents Lyriques in een regie van Pierre Audi. Ze was als Gretel te zien in *Hänsel und Gretel* tijdens het festival van het Nationaal Jeugd Orkest onder dirigent Antony Hermus, en ze zong in *Händels Messiah* met de Nederlandse Händelvereniging en in het Radio 4 Kerstconcert *Saint-Saëns' Oratorio de Noël* met het Radio Filharmonisch Orkest onder leiding van Ed Spanjaard. Tijdens de pandemie zong Nikki Treurniet de rol van Iseut la Blonde in een productie van Frank Martins *Le vin herbé*, en zong ze de bejubelde rol van Emmy Perth in Marschners *Der Vampyr*. In 2017 won Nikki onder meer de Operaprijs van Nederland op het Internationaal Vocalistenconcours in Den Bosch. Eerder dit seizoen zong ze samen met Thomas Beijer een recital in Het Internationaal Lied Festival Zeist. Op stapel dit seizoen staan optredens als Gretel in *Hänsel und Gretel* bij de Staatsoper Hannover waar ze soliste was van 2019 tot 2023 en in Ellen Reids opera *The Shell Trial* bij De Nationale Opera.

Barbara Kozelj maakte haar debuut bij Concertgebouworkest in 2012 in de *Matthäus-Passion* met Iván Fischer, daarna ging haar carrière snel voorwaarts. In 2013 debuteerde ze in Carnegie Hall in de *Matthäus-Passion* en in 2015 kreeg ze lovende recensies als Penelope in Monteverdi's *Il Ritorno d'Ulisse in patria* met de Academy of Ancient Music en Richard Egarr in de Barbican Hall in Londen. In 2016 debuteerde zij bij BBC Proms als in Mozarts *Requiem* en ging ze met het BFO op tournee door Europa. Operaoptredens had ze als Galatea in *Aci, Galatea e Polifemo* van Händel met Gabrieli Consort and Players en Paul McCreech, als Cyrus in *Belshazzar*, als Ruggiero in *Alcina* o.l.v. Richard Egarr, als Dorabella en Lucretia in Brittens *The rape of Lucretia* o.l.v. Kenneth Montgomery en als Kasturbai / Mrs. Alexander in *Glass' Satyagraha* aan de Oper Bonn onder leiding van Ulrich Windfuhr. Barbara Kozelj zingt geregeld hedendaags repertoire, zoals in 2016 de wereldpremière van de complete Pessoa *Cyclus* van Jan van de Putte, samen met het Askol Schönbergensemble en Reinbert de Leeuw (live-uitvoering verscheen op cd). Barbara Kozelj studeerde aan de Muziekacademie in Ljubljana en aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, bij o.m. Sasja Hunnago, Meinard Kraak, Ann Murray, Graciela Araya en Anne Sophie von Otter.